

Godišnji izvještaj 2010

CENTRALNI REGISTAR HARTIJA OD VRIJEDNOSTI AD

G O D I N A

Sadržaj

UVODNA RIJEČ.....	2
Upravni odbor Centralnog registra hartija od vrijednosti	4
Nadzorni odbor Centralnog registra hartija od vrijednosti	4
Vlasnička struktura	5
Članovi Centralnog registra hartija od vrijednosti.....	5
NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI 2010. GODINE	6
DJELOKRUG PRAVNIH POSLOVA.....	8
Normativna djelatnost Centralnog registra	9
Razvoj tržišta i unapređenje usluga	9
Obrada zahtjeva i naloga u poslovima vođenja registra hartija od vrijednosti	10
OBRAČUN, PORAVNANJE I PRENOS HARTIJA OD VRIJEDNOSTI.....	13
Redovna trgovina	14
Blok poslovi	16
Garantni fond.....	17
Promet po članovima.....	18
Obračun glavnice i kamate za dužničke hartije od vrijednosti.....	20
DEPOZITARNI POSLOVI	21
Poslovi depozitara investicionih fondova	22
Dostavljanje izvještaja za fondove	23
Preuzimanje akcionarskih društava.....	24
Utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda i Fonda za restituciju.....	25
INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	26
FINANSIJSKI GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2010. GODINU	28
Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine	29
Bilans stanja na dan 31.12.2010. godine.....	29
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	30
RUKOVODSTVO CENTRALNOG REGISTRA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI.....	31
NAJZNAČAJNIJE AKTIVNOSTI CENTRALNOG REGISTRA U PERIODU 2001. – 2011. GODINE	32

Uvodna riječ

U protekloj godini nastavljeni su trendovi iz 2009. godine. Kretanja na tržištu bila su takva da su berzanski indeksi oscilirali, a i obimi prometa su značajno varirali. Vijesti koje su se pred kraj godine najčešće čule su bile u vezi sa padom cijena akcija na evropskim berzama uz obrazloženje da investitore i dalje zabrinjava dužnička kriza u evrozoni. Na prisutan dodatni oprez investitora ukazuje i pad obima trgovanja. Polovinom godine, ni činjenica da su polugodišnji finansijski izvještaji, akcionarskih društava koja kotiraju na Banjalučkoj berzi, bolji u odnosu na isti period prethodne godine, nije puno uti-

cal na znatnije povećanje obima prometa.

Bez obzira na ukupna dešavanja koja su nas pratila u prethodnom periodu, trudili smo se da unaprijedimo poslovanje u svim segmentima.

Početkom 2010. godine stupile su na snagu nove Procedure rada u postupku preuzimanja akcionarskog društva, radi usklađivanja sa izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava. Najvažnije izmjene Procedura odnosile su se na provođenje postupaka prinudne prodaje i prinudne kupovine u

postupku preuzimanja akcionarskog društva. Tokom 2010. godine po prvi put je došlo i do realizacije prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva i završena su tri postupka prinudne prodaje akcija.

Izmjenama i dopunama Pravilnika o obračunu, poravnjanju i prenosu hartija od vrijednosti, koji je stupio na snagu polovinom marta, omogućeno je članovima da plaćanje neto dugovanja vrše na dan prenosa hartija od vrijednosti i isplate neto potraživanja (T+3). Drugim riječima, stvoreni su uslovi za uvođenje stvarnog

DVP-a i primjenu člana 218. stav 2. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, prema kojem se prenos hartija od vrijednosti i novca po osnovu obračuna i poravnjanja poslova obavljenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši istovremeno po principu „isporuka po plaćanju“ (delivery versus payment).

Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade koja se plaća za usluge Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka stupila je na snagu krajem maja. Ovim izmjenama je naknada za poslove obračuna, poravnjanja i prenosa hartija od vrijednosti promjenjena u dijelu naknade za kupoprodajne poslove sa dužničkim hartijama od vrijednosti, čime je ista izjednačena sa naknadom za vlasničke hartije od vrijednosti.

Na zahtjev Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, izvršeno je izračunavanje neto vrijednosti imovine iz portfelja Fonda. Obračun neto vrijednosti imovine Fonda na dan 31.05.2010. godine sačinjen je radi procjene vrijednosti osnivačkog uloga Fonda u Penzijski rezervni fond Republike Srpske. Navedeni obračun izrađen je prema istoj metodologiji kao i za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske.

Stupanjem na snagu novog Pravilnika o obavljanju kastodi poslova započete su aktivnosti na usklajivanju poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru. Nova Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova primjenjuju se od septembra 2010. godine.

Možemo reći da sa uspjehom već osmu godinu obavljamo depozi-

tarne poslove za investicione fondove. Centralni registar je, pored ostalih poslova koje obavlja, i najveća banka depozitar, koja te poslove obavlja za 10 zatvorenih investicionih fondova i 3 otvorena investiciona fonda. Trenutno je Centralni registar jedini depozitar otvorenih investicionih fondova u Republici Srpskoj. Ako se uzme u obzir činjenica da Centralni registar sada vodi računa o imovini 13, od ukupno 17 investicionih fondova registrovanih u Republici Srpskoj, postaje jasan zaključak da Centralni registar jeste banka depozitar koja nosi najveću odgovornost i najveći dio posla u vezi sa čuvanjem i vrednovanjem imovine investicionih fondova.

Uz sve ovo je nesporna činjenica da Centralni registar, u vrijeme finansijske krize koja pogoda sve učesnike na tržištu kapitala Republike Srpske, vodi računa upravo o učesnicima. Centralni registar je u više navrata smanjivao iznose naknada koje se za obavljanje poslova depozitara naplaćuju investicionim fondovima kako bi pomogao fondovima da lakše prevladaju posljedice krize koje su svakako uticale i na njihovo poslovanje i vrijednost njihove imovine. Ovakvim mjerama Centralni registar nastoji da da svoj doprinos oporavku tržišta.

Razvoj finansijskog tržišta diktira stalno praćenje i reagovanje na nove zahtjeve tržišta i njegovih učesnika. Iz tog razloga smo tokom protekle godine, kako bi se obezbijedila realizacija planiranih ciljeva, izvršili niz optimizacija softverskih rješenja, okončali izradu novih modula u softveru i implementirali nova softverska rješenja koja su omogućila uvođenje novih usluga. U skladu sa potrebama, prilagođen je i način razmjene podataka sa drugim institucijama.

Pored navedenog tokom ove godine realizovali smo zaključak Skupštine akcionara iz prethodnih godina i uspješno proveli odluku Upravnog odbora Centralnog registra u vezi sa rješavanjem pitanja izgradnje poslovnog prostora za potrebe Centralnog registra. Na kraju 2010. godine Centralni registar konačno ima vlastiti poslovni prostor koji će omogućiti nesmetano obavljanje redovnih poslova, a koji kvalitetom, sigurnošću, strukturom i površinom potpuno odgovara zahtjevima institucije kakva je Centralni registar.

Ako sumiramo tekuću godinu rezultati su u zadovoljavajućim okvirima s obzirom na sva dešavanja u okruženju. Realizovane su sve planirane strateške aktivnosti, a finansijski rezultat je iznad okvira zadatih planom poslovanja. Možemo zaključiti da je Centralni registar hartija od vrijednosti aktivan učesnik tržišta kapitala Republike Srpske od samih njegovih početaka i već 10 godina uspješno obavlja poslove dodijeljene mu Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti.

Svjesni smo da uspjeh našeg poslovanja zavisi od zadovoljstva naših članova i klijenata. Zbog toga ćemo i dalje kontinuirano pratiti trendove, usavršavati postojeće i kreirati nove proizvode i usluge za svoje članove i klijente, nastojeći u potpunosti razumjeti njihove potrebe kao i ispuniti njihove zahtjeve.

Jasminka Đukić,
Direktorica
Centralni registar hartija od
vrijednosti

Upravni odbor Centralnog registra hartija od vrijednosti

Predsjednik
Prof. dr Nikola Mojović
dipl. pravnik

Zamjenik predsjednika
Milka Lukić
dipl. ekonomista

Član
Božidar Plavljanin
dipl. ekonomista

Član
Zoran Bera
dipl. ing. elektrotehnike

Član
Dragan Džinić
dipl. pravnik

Nadzorni odbor Centralnog registra hartija od vrijednosti

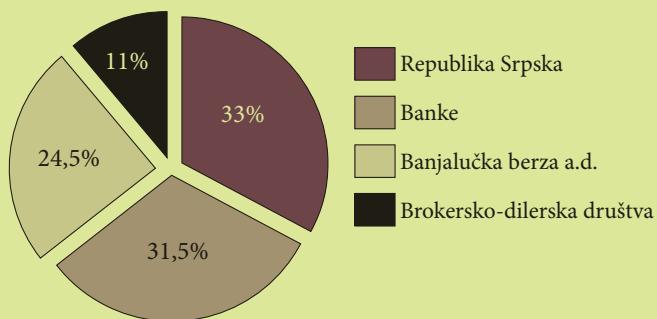
Predsjednik

Zamjenik predsjednika
Božana Šljivar
dipl. ekonomista

Član
Jovo Radukić
dipl. ekonomista

Vlasnička struktura

Grafikon 1. Vlasnička struktura Centralnog registra na dan 31.12.2010. godine

Članovi Centralnog registra hartija od vrijednosti

Berzanski posrednici koji imaju status člana Centralnog registra na dan 31.12.2010. godine su:

1. ADVANTIS BROKER AD BANJA LUKA
2. BALKAN INVESTMENT BANK AD BANJA LUKA
3. BOBAR BANKA AD BIJELJINA
4. EUROBROKER AD BANJA LUKA
5. FIMA INTERNATIONAL AD BANJA LUKA
6. HYPO ALPE-ADRIA-BANK AD BANJA LUKA
7. MONET BROKER AD BANJA LUKA
8. NOVA BANKA AD BANJA LUKA
9. PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK AD SLOBOMIR, BIJELJINA
10. RAIFFEISEN CAPITAL AD BANJA LUKA
11. UNICREDIT BANK AD BANJA LUKA
12. ZEPTER BROKER AD BANJA LUKA

Kastodi banke koje imaju status člana Centralnog registra na dan 31.12.2010. godine su:

1. BALKAN INVESTMENT BANK AD BANJA LUKA
2. HYPO ALPE-ADRIA-BANK DD MOSTAR
3. INTESA SANPAOLO BANKA DD BOSNA I HERCEGOVINA
4. NLB TUZLANSKA BANKA DD TUZLA
5. NOVA BANKA AD BANJA LUKA
6. RAIFFEISEN BANK DD BIH SARAJEVO
7. UNICREDIT BANK DD MOSTAR

Najznačajniji događaji i aktivnosti 2010. godine

21.01.2010. godine Upravni odbor Centralnog registra je usvojio Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva za uplatu i upotrebu garantnog fonda. Suština izmjena je u propisivanju minimalnog iznosa osnovne uplate u garantni fond po članu u iznosu od 10.000,00 KM.

Od januara 2010. godine izvještaji za fondove koji se dostavljaju društvima za upravljanje, nadzornim odborima fondova i Komisiji za hartije od vrijednosti prilagođeni su novom Pravilniku o kontnom okviru, sadržini računa u kontnom okviru i sadržini i formi finansijskih izvještaja za investicione fondove (Službeni glasnik Republike Srpske broj 101/09).

Početkom 2010. godine stupile su na snagu nove Procedure u postupku preuzimanja akcionarskih društava, najvažnije izmjene Procedura su se odnosile na provođenje postupaka prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva (krajem 2009. godine stupile na snagu izmjene i dopune Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, a objavljeno je i Uputstvo o načinu ostvarivanja prava prinudne prodaje i prinudne kupovine u

postupku preuzimanja akcionarskog društva, Službeni glasnik Republike Srpske, broj 112/09, doneseno od strane Komisije za hartije od vrijednosti).

U 2010. godini, po prvi put je došlo do realizacije prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva i završena su tri postupka prinudne prodaje akcija.

13.03.2010. godine stupio je na snagu Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti. Od tada je članovima omogućeno da plaćanje neto dugovanja vrše na dan prenosa hartija od vrijednosti i isplate neto potraživanja (T+3), drugim riječima stvoreni su uslovi za uvođenje stvarnog DVP-a i primjenu člana 218. stav 2. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, koji glasi: „Prenos hartija od vrijednosti i novca po osnovu obračuna i poravnjanja poslova obavljenih na berzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se istovremeno po principu „isporuka po plaćanju“ (delivery versus payment).

Tokom aprila 2010. godine za potrebe pružanja usluge emitentima koji vrše isplatu dividende, razvili smo softver za obračun iznosa dividende po akcionaru i izradu svih potrebnih izvještaja. Ovoj ciljnoj grupi je ponuđena uslugu prikupljanja podataka o broju bankovnog računa akcionara, trajno čuvanje i ažuriranje istih.

Maj 2010. godine Stupio je na snagu novi Pravilnik o obavl-

janju kastodi poslova (Službeni glasnik Republike Srpske broj 37/10), čime prestaje da važi Pravilnik o obavljanju poslova depozitara investicionih fondova (Službeni glasnik Republike Srpske broj 89/07), a lica upisana u Registar depozitara kod Komisije za hartije od vrijednosti su obavezna da usklade svoje poslovanje sa odredbama novog Pravilnika. S tim u vezi, započete su i aktivnosti na usklađivanju poslovanja i donošenju novih pravila poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru.

25. maja 2010. godine stupila je na snagu Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade koja se plaća za usluge Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, kojom je naknada za poslove obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti promjenjena u dijelu naknade za kupoprodajne poslove sa dužničkim hartijama od vrijednosti sa 0% na 0,015% od vrijednosti posla. Ovim izmjenama je izjednačena naknada za uslugu obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti za kupoprodajne poslove sa vlasničkim i dužničkim hartijama od vrijednosti.

Na zahtjev Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, izvršeno je izračunavanje neto vrijednosti imovine iz portfelja Fonda. Obračun neto vrijednosti imovine Fonda na dan 31.12.2009. godine izrađen je za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Fonda, dok je obračun na dan 31.05.2010. godine sačinjen radi procjene

vrijednosti osnivačkog uloga Fonda u Penzijski rezervni fond Republike Srpske. Navedeni obračuni izrađeni su prema istoj metodologiji kao i za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske i podrazumijevali su uzimanje u obzir svih promjena nastalih kod emitentata iz portfelja Fonda, a koje su uticale na strukturu i vrijednost imovine iz portfelja Fonda od momenta posljednjeg obračuna.

Za potrebe obračuna glavnice i kamate kao i za potrebe vođenja evidencije o isplataima istih, Centralni registar je polovinom 2010. godine doradio i unaprijeđio softver, a sve kako bi korisnici ovih usluga bili zadovoljni kvalitetom pružene usluge. U prilog ovome govori činjenica da smo samo u 2010. godini potpisali sedam od ukupno dvanaest ugovora o obračunu glavnice i kamate za obveznice.

U junu 2010. godine završena je izrada modula za generisanje pojedinačnih izvoda u pdf formatu i slanje tih izvoda preko elektronske pošte u sklopu softvera za mjesecnu štampu. Centralni registar je pisanim putem i elektronskom objavom na web stranici pozvao korisnike usluga da dostave podatke o e-mail adresi kako bi Centralni registar izvode o stanju na računu za vlasnike koji su u toku mjeseca imali promjenu stanja na vlasničkom računu mogao dostaviti i putem elektronske pošte. Centralni registar se opredijelio i na ovakav način komunikacije sa klijentima slijedeći

trendove u elektronskoj sferi poslovanja, smatrajući da je kao takav, efikasniji, brži i sigurniji. Po broju dostavljenih adresa zaključili smo da je interes za ovakav način dostavljanja izvoda bio veliki.

U septembru 2010. godine objavljena su u Službenom glasniku Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru, naime izvršeno je usklajivanje sa novim Pravilnikom o obavljanju kastodi poslova i donesena su nova Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru na koja je Komisija dala saglasnost.

U novembru 2010. godine ispunili smo tehničke uslove za uspostavljanje elektronskog bankarstva sa Centralnom bankom BiH.

U 2010. godini stvoreni su uslovi da se izvještaji za fondove dostavljaju Komisiji putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI), u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara (Službeni glasnik Republike Srpske broj 75/09). U ovom periodu, izvještaji depozitara predviđeni Pravilnikom prilagođeni su za objavljivanje i na web stranici Centralnog registra, u skladu sa Uputstvom o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala (Službeni glasnik Republike Srpske broj 29/09). Navedeni izvještaji depozitara se od ove godine objavljaju na web stranici Centralnog registra.

2010. godinu Centralni registar je završio kao depozitar 10 zatvorenih investicionih fondova (ZIF-ova) i tri otvorena investiciona fonda (OIF-a).

Na kraju 2010. godine, poslove utvrđivanja vrijednosti imovine fonda Centralni registar je obavljao za ukupno 10 fondova. Za ZIF-ove su vršeni mjesечni, a za OIF-ove dnevni obračuni neto vrijednosti njihove imovine.

*Djelokrug
pravnih poslova*

Normativna djelatnost Centralnog registra

U Centralnom registru obavlja se važan dio normiranja u oblasti tržišta kapitala. Poslovi obuhvataju praćenje propisa, davanje prijedloga za izmijene propisa i izradu opštih akata u nadležnosti Centralnog registra.

Najznačajniji i najobimniji normativni posao u 2010. godini bio je izrada novog Pravilnika o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti. Novi Pravilnik je četvrti opšti akt Centralnog registra koji uređuje ovu materiju (prvi je donesen 2001., drugi 2005., a treći 2007. godine), što govori o dinamici postupaka i odnosa koje reguliše.

Prilikom izrade novog akta nastalo se, u postojećem normativnom okviru, obezbijediti usklađivanje s brojnim zakonima, od kojih su najznačajniji: Zakon o privrednim društvima, Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti, Zakon o preuzimanju akcionarskih društava, Zakon o opštem upravnom postupku, Zakon o notarima, Zakon o stvarnim pravima, Zakon o nasljeđivanju, Zakon o vanparničnom postupku, Porodični zakon, kao i s nizom podzakonskih akata Vlade Republike Srpske i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske. Novi Pravilnik o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti usaglašen je sa Zakonom o privrednim društvima u mjeri u kojoj je to bilo moguće s obzirom na to da Zakon o tržištu hartija od vrijednosti nije još usklađen sa Zakonom o privrednim društvima.

Osim navedenog, u novom aktu nastojali smo normativno i praktično unaprijediti i precizirati postupke koji se vode u Centralnom registru, naročito u smislu odgovarajuće primjene pravila upravnog postupka, te akt poboljšati u pogledu sistematike, dosljedne primjene nomotehnike, terminološkog i stilskog ujednačavanja.

Centralni registar je takođe, reagujući na sugestije izrečene na sastancima s kastodi bankama i tokom redovnih due diligence posjeta globalnih kastodi banaka, obavio razgovore s Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske, i koncipirao izmijene u načinu alokacije hartija za određene vrste poslova, kao i način prenosa hartija među kastodi računima i prenos hartija u slučaju promjene kastodi banke, koje će biti unesene u akte Centralnog registra i proslijedene na komentar članovima prije konačnog usvajanja.

U toku prošle godine donesene su i nove Procedure rada u postupku preuzimanja akcionarskog društva, Odluka o izmjenama i dopunama Statuta, Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade koja se plaća za usluge Centralnog registra, Odluka o izmjenama i dopunama Procedura u postupku registracije i prenosa HOV, Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova, Uputstvo o izmjenama Uputstva za označavanje hartija od vrijednosti.

U skladu s najavama o emisiji intrumenata tržišta novca, posebno trezorskih zapisa Republike Srpske, Centralni registar je

počeo analizu pravnih i tehničkih aspekata registracije i rada s ovim instrumentima.

Razvoj tržišta i unapređenje usluga

Poslovi iz oblasti unapređenja rada i djelatnosti čine značajan dio pravne funkcije Centralnog registra. Obuhvataju praćenje međunarodnih standarda, uspostavljanje i unapređenje odnosa s relevantnim međunarodnim subjektima tržišta kapitala, praćenje razvoja tržišta i usluga na međunarodnom nivou, učestvovanje u projektima, usklađivanje zakonskih i zahtjeva razvoja usluga sa načinom unosa podataka u sistem i načinom izvještavanja iz baze podataka.

Tokom 2010. godine kontinuirano se pažnja posvećivala unapređenju kvalitete podataka registrovanih u bazi, i generalnom unapređenju usluga i pozicije Centralnog registra na domaćem i međunarodnom planu. Radilo se na normativnim i operativnim pitanjima usmjerениm na upravljanje rizikom i daljnje poboljšanje rejtinga kod rejting agencije i savjetodavne kompanije Thomas Murray. Trenutni rejting je već vrlo dobar BBB-Acceptable risk, imajući u vidu da svи aspekti rizika ne zavise samo od Centralnog registra, nego i od opšte ekonomske i pravne situacije u državi i na tržištu.

U cilju promocije tržišta, počela je izrada novih statistika koje će detaljnije oslikavati strukturu instrumenata registrovanih u Centralnom registru i dinamiku izdavanja po višestrukim kriteri-

jumima (vrstama hartija, vrstama emitentata, vrstama promjene na kapitalu), kao i strukturu vlasništva i prenosa vlasništva, takođe po višestrukim kriterijumima.

Centralni registar je izradio nove prezentacije za obuku emitentata, obuku vlasnika, i za izdavanje knjige akcionara, a radi unapređenja opštih aspekata tržišta radio na obuci klijenata putem stalne posredne i neposredne edukacije. Sa Investiciono-razvojnom bankom Republike Srpske, Privrednom komorom i Notarskom komorom učestvovali smo u obuci emitentata o praktičnoj primjeni Zakona o privrednim društvima u dijelu koji se odnosi na skupštinu akcionara. Obuka je organizovana u osam gradova Republike Srpske, odazvao se veliki broj emitentata, a dati su odgovori na mnoga praktična pitanja.

Obrada zahtjeva i naloga u poslovima vođenja registra hartija od vrijednosti

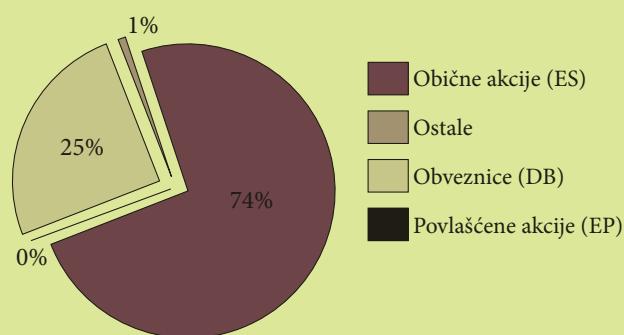
U Centralnom registru se upisuju, vode i čuvaju podaci o hartijama od vrijednosti, vlasnicima, pravima i ograničenjima prava, pravima trećih lica i titularima tih prava, zabranama i ograničenjima prenosa hartija od vrijednosti.

Operativni poslovi obuhvataju poslove pravne obrade svih dostavljenih naloga i zahtjeva, poslove unosa u sistem, poslove izvještavanja, objavljivanja i dostavljanja informacija koje se registruju u bazi podataka, poslove pružanja pravne pomoći klijentima i poslove redovne poslovne komunikacije s nadležnim institucijama, partnerima i strankama.

Tokom 2010. godine uočena je ekspanzija emisija municipalnih obveznica i obveznica Brčko Distrikta. Struktura registrovanih hartija po vrsti hartije, vrsti emitenta i vrsti promjena na kapitalu prikazana je u sljedećim tabelama.

	Broj	Količina hov	Vrijednost u KM	%
Obične akcije (ES)	49	329.415.003	406.580.112	74,1587485
Povlašćene akcije (EP)	1	20.000	2.000.000	0,3647928
Obveznice (DB)	16	121.398.200	137.176.325	25,0204677
Ostale	1	25.000	2.500.000	0,455991
UKUPNO	67	450.858.203	548.256.437	100

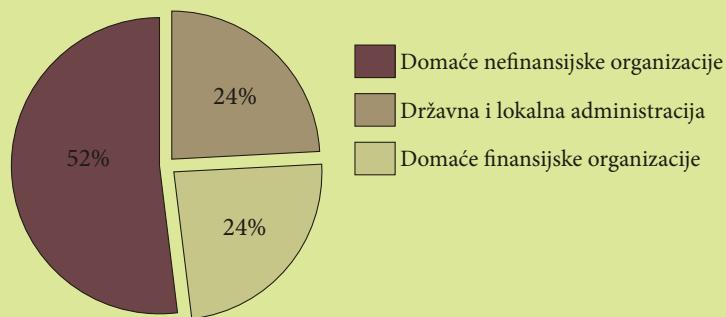
Tabela 1. Emisije po vrsti hartije

Grafikon 2. Emisije po vrsti hartije prema nominalnoj vrijednosti

	Broj	Količina hov	Vrijednost u KM	%
Državna i lokalna administracija	15	121.348.200	132.176.325	24,1084858
Domaće finansijske organizacije	16	60.549.928	130.123.262	23,7340145
Domaće nefinansijske organizacije	36	268.960.075	285.956.850	52,1574998
UKUPNO	67	450.858.203	548.256.437	100

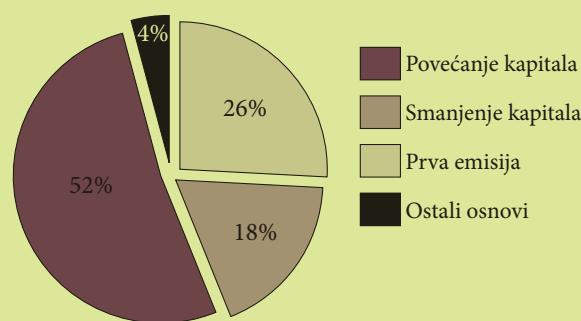
Tabela 2. Emisije po vrsti emitenta

Grafikon 3. Emisije po vrsti emitenta prema nominalnoj vrijednosti

	Broj	%
Prva emisija akcija	13	26
Emisije po osnovu smanjenja kapitala	9	18
Emisije po osnovu povećanja kapitala	26	52
Emisije po ostalim osnovama	2	4
UKUPNO	50	100

Tabela 3. Emisije akcija po vrsti promjene na kapitalu

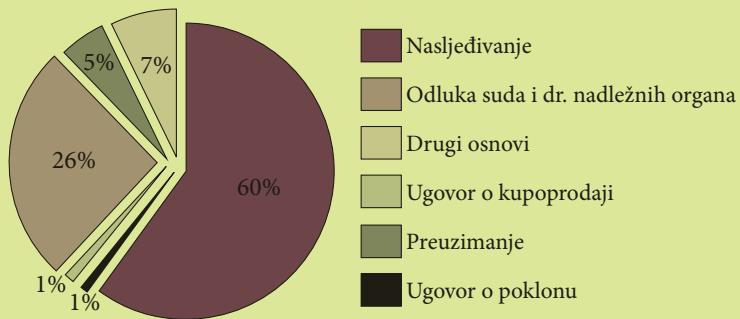

Grafikon 4. Emisije akcija po vrsti promjene na kapitalu prema broju emisija

Nastavljen je i trend izmirenja poreskih obaveza republičkim obveznicama, u skladu s Uredbom o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske. Struktura prenosa po osnovu poslova van berze data je u narednoj tabeli.

	Broj	Količina hov	Vrijednost u KM	%
Naslijedivanje	1.191	7.570.202	5.367.982	60,5490595
Ugovor o poklonu	22	569.242	780.692	1,1184545
Ugovor o kupoprodaji	18	40.015	40.015	0,91509914
Odluka suda i dr. nadležnih organa	505	27.314.599	29.449.317	25,6736146
Preuzimanje	99	7.412.823	7.412.823	5,03304525
Drugi osnovi	132	6.260.813	15.334.333	6,710727
UKUPNO	1.967	49.167.694	58.385.163	100

Tabela 4. Prenosi van berze po vrsti posla

Grafikon 5. Prenosi van berze po vrsti posla prema broju prenosa

Broj ostalih pozitivno riješenih naloga i zahjeva prikazan je u narednoj tabeli.

OSTALI POSLOVI	Pozitivno riješeni
Računi vlasnika	
Otvaranje vlasničkih računa	4347
Korekcija podataka o vlasnicima	≈ 15 dnevno
Spajanje računa uslijed korekcije podataka	1525
Povrat hartija s klijent računa na vlasnički račun	≈ 7 dnevno
Isprave za vlasnike i emitente	
Izdavanje potvrda o stanju na računu	1916
Izdavanje izvoda o stanju na računu	≈ 10 dnevno
Izdavanje knjige i liste akcionara	552
Založna prava	
Upis založnih prava	72
Upis promjene kod založnog prava	92
Brisanje založnih prava	93
Prinudna prodaja založenih hartija od strane Centralnog registra	26
Zabrane raspolaganja	
Upis zabrane raspolaganja	296
Brisanje zabrane raspolaganja	348
Članovi	
Prijem u članstvo	2
Isključenje iz članstva	2
Preuzimanje AD	
Otvaranje ponude za preuzimanje	25
Otvaranje konkurentske ponude	1
Zatvaranje ponude za preuzimanje	24

Tabela 5. Broj pozitivno riješenih naloga i zahtjeva

*Obračun,
poravnanje i prenos
hartija od vrijednosti*

U 2010. godini ostvaren je ukupan promet u iznosu od 141,7 miliona KM. Promet ostvaren kroz redovnu trgovinu čini 55% ukupnog prometa a ostalih 45% čini promet ostvaren kroz blok poslove. Kao što se može vidjeti iz tabele koja slijedi, u 2010. godini je ostvareno povećanje ukupnog prometa od 35% u odnosu na isti period prošle godine. Do povećanja ukupnog prometa je došlo zahvaljujući velikom povećanju blok prometa, od čak 232%.

Osim povećanja ukupnog prometa povećan je i broj transakcija za 6% u odnosu na isti period prošle godine, dok je za 15% smanjen broj hartija kojima se trgovalo.

Naredna tabela daje pregled pokazatelja ukupno ostvarenog prometa u 2009. i 2010. god.

	2010.	2009.	Indeks
Broj transakcija	19.150	18.060	106
Broj hov kojima se trgovalo	235	275	85
Ostvareni promet	141.707.774,06	104.947.568,68	135

Tabela 6. Ukupan promet u 2009. i 2010. godini

Redovna trgovina

Vrijednost redovnog prometa u 2010. godini iznosila je 77,7 miliona KM što je za 9% manje u odnosu na isti period prošle godinu.

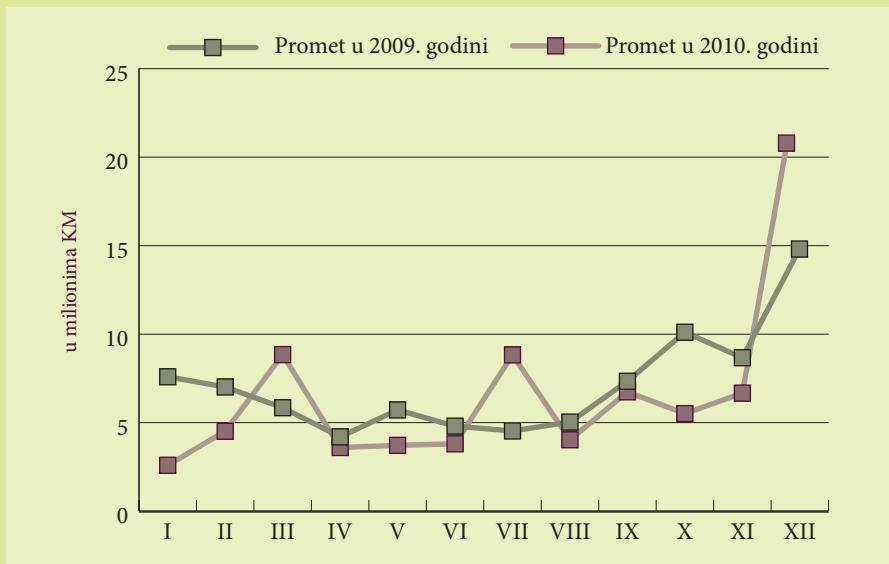
Prosječna vrijednost prometa po trgovini je iznosila oko 310 hiljada KM što je za 10% manje u odnosu na 2009. godinu.

Jedino povećanje je ostvareno kod broja transakcija, odnosno kod prosječnog broja transakcija po trgovini i to za 6%.

Sljedeća tabela i grafikon ilustruju kretanje koje je bilo prisutno na tržištu kapitala kada je u pitanju redovna trgovina u 2009. i 2010. godini.

Redovna trgovina	2010.	2009.	Indeks
Broj trgovina	251	250	100
Broj transakcija	19.131	18.050	106
Prosječan broj transakcija po trgovini	76	72	106
Broj hov kojima se trgovalo	231	274	84
Ostvareni promet	77.723.801,18	85.682.016,72	91
Prosječan promet po trgovini	309.656,58	342.728,07	90

Tabela 7. Redovna trgovina u 2009. i 2010. godine

Grafikon 6. Promet redovne trgovine po mjesecima u 2009. i 2010. godini

U prvom polugodištu 2010. godine ostvaren je redovan promet u vrijednosti od 25,2 miliona KM, dok je u drugom polugodištu došlo do povećanja prometa od 107% i iznosio je 52,4 miliona KM.

Mjesečni prometi su dosta oscilirali i uglavnom su bili manji od prometa ostvarenih u istom periodu prošle godine. Iz grafikona vidimo da je velik skok u prometu zabilježen u martu, julu i decembru.

Za mart je karakteristično da je došlo do povećanja prometa obveznicama i to za 724% u odnosu na prethodni mjesec i iznosio je 4,5 miliona KM od čega je promet obveznicom Opštine Laktaši iznosio oko 2 miliona KM. Promet akcijama je bio 4,2 miliona KM što je za 18% više nego u februaru.

U julu je povećan promet akcijama i to za 204% u odnosu na prethodni mjesec. Najveći promet ostvaren je akcijom Kosig Dunav osiguranja AD Banja Luka u iznosu od 2,3 miliona KM, dok je ukupan promet akcijama iznosio 6,3 miliona KM. Što se tiče obveznica promet je povećan za 73% i iznosio je 2,6 miliona KM od čega je samo promet obveznicom Republike Srpske za izmjenje materijalne i nematerijalne ratne štete (RSRS-O-D) iznosio 1,7 miliona KM.

Do decembra, prosječni mjesečni prometi su iznosili oko 5,2 miliona KM da bi u decembru ostvaren ubjedljivo najveći mjesečni promet u iznosio od 20,5 miliona KM. Od toga je promet akcijama iznosio 15,8 miliona KM a obveznicama 4,7 miliona KM. Ovako velikom prometu akcijama doprinoeo je promet akcijama Tržnice AD Banja Luka (8,3 miliona KM) i ZIF-a Invest Nova fond (2,1 milion KM).

U narednoj tabeli data je analiza redovne trgovine po vrstama hartija od vrijednosti.

Vrsta hov prometa	Vrijednost ukupne vrijednosti prometa	% od ukupne vrijednosti prometa	Promjena (2010/ 2009)	Broj prometo- vanih hov	% od ukupnog broja prometo- vanih hov	Promjena (2010/ 2009)	Broj trans- akcija	% od ukupnog broja transakcija	Promjena (2010/ 2009)
Akcija	49.216.976,73	63%	-11%	192.103.336	75%	114%	10.179	53%	-12%
Obveznica	28.506.824,45	37%	-7%	62.429.691	25%	14%	8.952	47%	37%
UKUPNO	77.723.801,18	100%	-9%	254.533.027	100%	76%	19.131	100%	6%

Tabela 8. Analiza redovne trgovine po vrsti hartije od vrijednosti

Iz tabele vidimo da promet akcijama iznosio 49,2 miliona KM što predstavlja 63% redovnog prometa dok je promet obveznicama iznosio 28,5 miliona KM ili 37% redovnog prometa. Posmatrano po vrstama hartija od vrijednosti vidimo da je, u odnosu na prethodnu godinu, došlo do pada prometa akcijama za 11% a obveznicama za 7%.

Promet ostvaren trgovinom akcijama fondova je iznosio 9,8 miliona KM. Od toga je 2 miliona KM ostvareno u prvom polugodištu 2010. godine a ostatak od 7,8 miliona KM u drugom polugodištu. Iz ovog vidimo da je u drugoj polovini godine došlo do povećanja prometa akcijama fondova za 290%.

Najviše se trgovalo akcijama ZIF Kristal invest fonda i ZIF Invest nova fonda. Trgovinom akcijama ovih fondova ostvaren je promet u iznosu od 5,6 miliona KM što je 7,2% ostvarenog redovnog prometa dok promet akcijama ostalih 12 zatvorenih investicionih fondova čini 5,2% redovnog prometa. Promet akcijama fondova čini 12,62 % redovnog prometa i on je povećan u odnosu na 2009. godinu za 29%.

Blok poslovi

Vrijednost blok poslova u 2010. godini povećana je za 232% u odnosu na 2009. godinu i iznosila je 63,9 miliona KM.

U blok poslovima trgovalo se samo akcijama, a ukupna vrijednost blok poslova čini 45% ukupno ostvarenog prometa.

	2010.	2009.	Indeks
Broj trgovina	16	9	178
Broj transakcija	19	10	190
Prosječan broj transakcija po trgovini	1,19	1,11	107
Broj hov kojima se trgovalo	13	6	217
Ostvareni promet	63.983.972,88	19.265.551,96	332
Prosječna vrijednost promet po blok poslu	3.367.577,52	1.926.555,20	175

Tabela 9. Blok poslovi

Garantni fond

Osnovna uplata u garantni fond je iznosila u januaru 7.700,00 KM po članu.

Upravni odbor Centralnog registra je u januaru 2010. godine usvojio Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva za uplatu i upotrebu garantnog fonda (broj:UO-544/10 od 21.01.2010.g.), kojim je propisano da minimalan iznos osnovne uplate po članu ne može biti manji od 10.000,00 KM.

U periodu od 01.02.-31.07.2010. godine osnovna uplata u garantni fond je iznosila 11.800,00 KM po članu, odnosno 10.000,00 KM u periodu 01.08.2010-31.12.2010. godine.

Visina mjesecne dodatne uplate članova u garantni fond se mijenjala od mjeseca do mjeseca u zavisnosti od iznosa prosječne vrijednosti neto dugovanja člana kao i koeficijenta njegovog mjesecnog neto dugovanja.

Najmanja vrijednost garantnog fonda iznosila je 223.000,00 KM u septembru, a najveća 394.000,00 KM u februaru 2010. godine.

Članovi Centralnog registra su redovno izvršavali novčane obaveze, po osnovu neto dugovanja iz zaključenih poslova na berzi, tako da nije postojala potreba da se koriste sredstva garantnog fonda.

Promet po članovima

Koliko je bilo učešće članova Centralnog registra u redovnom prometu, blok poslovima i ukupnom prometu može se vidjeti u tabeli koja slijedi:

Naziv člana	Redovan promet ¹			
	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	Ukupno	% učešća u redovnom poslovima
ADVANTIS BROKER AD	16.331.862,07	8.370.184,63	24.702.046,70	15,89%
BALKAN INVESTMENT BANK AD	4.851.248,73	6.312.235,19	11.163.483,92	7,18%
BOBAR BANKA AD	2.853.115,40	8.721.229,34	11.574.344,74	7,45%
EUROBROKER AD	2.810.940,00	12.745.983,74	15.556.923,74	10,01%
FIMA INTERNATIONAL AD	3.780.588,02	3.629.109,96	7.409.697,98	4,77%
HYPOT ALPE-ADRIA-BANK AD	2.284.703,33	4.571.418,90	6.856.122,23	4,41%
ZEPTER-BROKER AD	6.489.978,95	4.870.924,35	11.360.903,30	7,31%
UNICREDIT BANK AD	1.592.038,48	1.976.838,28	3.568.876,76	2,30%
MONET BROKER AD	10.755.661,10	3.903.358,91	14.659.020,01	9,43%
NLB RAZVOJNA BANKA AD	3.502.138,80	2.186.873,65	5.689.012,45	3,66%
NOVA BANKA AD	9.728.449,35	9.174.905,49	18.903.354,84	12,16%
RAIFFEISEN CAPITAL AD	3.401.011,76	5.485.170,58	8.886.182,34	5,72%
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK AD	347.308,63	1.048.487,60	1.395.796,23	0,90%
UKUPNO BERZANSKI POSREDNICI	68.729.044,62	72.996.720,62	141.725.765,24	91,17%
BALKAN IVESTMENT BANK AD-KASTODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
NOVA BANKA AD-KASTODI	176.362,85	32.390,69	208.753,54	0,13%
NLB TUZLANSKA BANKA DD-KASTODI	0,00	151.318,42	151.318,42	0,10%
RAIFFEISEN BANK DD-KASTODI	5.817.403,28	616.544,56	6.433.947,84	4,14%
UNICREDIT BANK DD-KASTODI	809.505,63	249.236,03	1.058.741,66	0,68%
INTESA SANPAOLO BANKA BIH-KASTODI	0,00	0,00	0,00	0,00%
HYPOT ALPE-ADRIA-BANK AD BANJA LUKA-KASTODI	2.094.661,49	3.286.177,12	5.380.838,61	3,46%
HYPOT ALPE-ADRIA-BANK DD MOSTAR-KASTODI	96.823,31	391.413,74	488.237,05	0,31%
UKUPNO KASTODI BANKE	8.994.756,56	4.727.080,56	13.721.837,12	8,83%
UKUPNO	77.723.801,18	77.723.801,18	155.447.602,36	100,00%

Tabela 10. Promet po članovima Centralnog registra u periodu od 01.01.-31.12.2010. godine

Blok poslovi**UKUPNO**

Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	Ukupno	% učešća u blok poslovima	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	Ukupno	% učešća u ukupnom prometu
12.672.000,00	12.672.000,00	25.344.000,00	19,80%	29.003.862,07	21.042.184,63	50.046.046,70	17,66%
35.958.913,24	35.958.913,24	71.917.826,48	56,20%	40.810.161,97	42.271.148,43	83.081.310,40	29,31%
3.485.461,39	3.485.461,39	6.970.922,78	5,45%	6.338.576,79	12.206.690,73	18.545.267,52	6,54%
0,00	0,00	0,00	0,00%	2.810.940,00	12.745.983,74	15.556.923,74	5,49%
0,00	0,00	0,00	0,00%	3.780.588,02	3.629.109,96	7.409.697,98	2,61%
0,00	0,00	0,00	0,00%	2.284.703,33	4.571.418,90	6.856.122,23	2,42%
5.814.070,11	5.814.070,11	11.628.140,22	9,09%	12.304.049,06	10.684.994,46	22.989.043,52	8,11%
0,00	0,00	0,00	0,00%	1.592.038,48	1.976.838,28	3.568.876,76	1,26%
2.929.173,50	2.929.173,50	5.858.347,00	4,58%	13.684.834,60	6.832.532,41	20.517.367,01	7,24%
0,00	0,00	0,00	0,00%	3.502.138,80	2.186.873,65	5.689.012,45	2,01%
3.124.354,64	3.124.354,64	6.248.709,28	4,88%	12.852.803,99	12.299.260,13	25.152.064,12	8,87%
0,00	0,00	0,00	0,00%	3.401.011,76	5.485.170,58	8.886.182,34	3,14%
0,00	0,00	0,00	0,00%	347.308,63	1.048.487,60	1.395.796,23	0,49%
63.983.972,88	63.983.972,88	127.967.945,76	100,00%	132.713.017,50	136.980.693,50	269.693.711,00	95,16%
0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
0,00	0,00	0,00	0,00%	176.362,85	32.390,69	208.753,54	0,07%
0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	151.318,42	151.318,42	0,05%
0,00	0,00	0,00	0,00%	5.817.403,28	616.544,56	6.433.947,84	2,27%
0,00	0,00	0,00	0,00%	809.505,63	249.236,03	1.058.741,66	0,37%
0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
0,00	0,00	0,00	0,00%	2.094.661,49	3.286.177,12	5.380.838,61	1,90%
0,00	0,00	0,00	0,00%	96.823,31	391.413,74	488.237,05	0,17%
0,00	0,00	0,00	0,00%	8.994.756,56	4.727.080,56	13.721.837,12	4,84%
63.983.972,88	63.983.972,88	127.967.945,76	100,00%	141.707.774,06	141.707.774,06	283.415.548,12	100,00%

¹ Redovan promet obuhvata poslove zaključene na berzi, a za koje Centralni registar vrši obračun i poravnanje novca i hov.

Obračun glavnice i kamate za dužničke hartije od vrijednosti

Centralni registar je u 2010. godini potpisao Ugovore o obavljanju obračuna glavnice i kamate za isplatu po dospjelim kuponima sa Opštinama: Šamac, Bijeljina, Istočni Stari Grad, Kotor Varoš, Brod, Lopare i mikrokreditnim društvom „Sinergijaplus“ d.o.o. Banja Luka.

Ovim se broj obveznica za koje Centralni registar vrši uslugu obračuna pripadajuće glavnice i kamate povećao na tridesetjednu.

Za Republiku Srpsku –Ministarstvo finansija kao emitenta obveznica, Centralni registar pored usluge obračuna glavnice i kamate pruža i uslugu vođenja evidencije o isplatama. Ova usluga se sastoji od vođenja evidencije o izvršenim isplataima za svakog vlasnika, te vođenja evidencije o dospjelim potraživanjima za vlasnike kojima iz tehničkih razloga nije izvršena isplata. Centralni registar u saradnji sa vlasnicima koji nisu primili sredstva, utvrđuje uzroke i pomaže u otklanjanju istih kako bi vlasnici ostvarili svoje pravo na naplatu potraživanja.

Tabela koja slijedi daje pregled broja obračuna glavnice i kamate po mjesecima.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno
Dospjeće glavnice	1	2	1	-	2	1	1	2	3	-	2	2	17
Dospjeće kamate	1	2	8	-	2	2	1	2	15	1	2	8	44

Tabela 11. Obračun glavnice i kamate po mjesecima u periodu 01.01.-31.12.2010. godine

Zahvaljujući sve većem broju obveznica za koje vršimo obračun glavnice i kamate u 2010. godini smo ostvarili povećanje broja obračuna glavnice za 113% a kamate za 120% u odnosu na 2009. godinu.

Naredna tabela daje pregled iznosa glavnice i kamate dospjelih za isplatu u 2010. godini.

Obračunati iznos za isplatu	
Dospjeće glavnice	51.974.860,36
Dospjeće kamate	8.635.690,16
Ukupno	60.610.550,52

Tabela 12. Iznosi glavnice i kamate koji su dospjeli za isplatu

Kao i sve poslove do sada, tako i ovaj trudimo se da uradimo što kvalitetnije i profesionalnije. Kvalitet i ozbiljnost u obavljanju ovih poslova prepoznali su i emitenti, te sa zadovoljstvom možemo reći da smo do sada potpisali ugovor o obračunu glavnice i kamate sa dvanaest emitentata i da vršimo obračun za trideset jednu od trideset pet registrovanih obveznica.

Depozitarni poslovi

2010. godinu Centralni registar je završio kao depozitar 10 zatvorenih investicionih fondova (ZIF-ova) i tri otvorena investiciona fonda (OIF-a). Na kraju 2010. godine poslove utvrđivanja neto vrijednosti imovine investicionih fondova (IF-ova), na osnovu ugovora zaključenih sa društвima za upravljanje, Centralni registar je obavljao za ukupno 10 IF-ova, osam ZIF-ova i dva OIF-a.

Redovne aktivnosti na utvrđivanju neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske i izradi mjesečnih izvještaja za ove fondove obavljane su i u 2010. godini.

U ovom periodu su izvršena i dva obračuna vrijednosti imovine iz portfelja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske. Obračun na dan 31.05.2010. godine saчинjen je radi procjene vrijednosti osnivačkog uloga Fonda u Penzijski rezervni fond Republike Srpske.

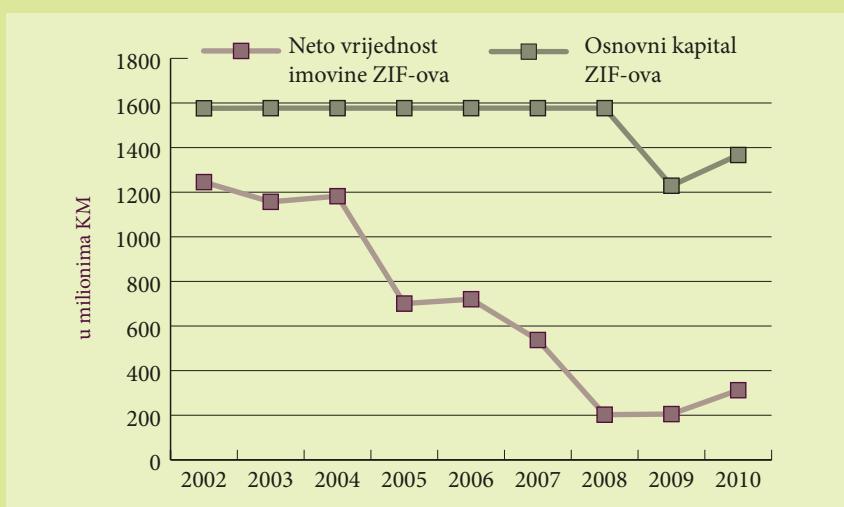
Poslovi depozitara investicionih fondova

U 2010. godini poslovi depozitara obavljani su za 10 ZIF-ova, a ovi poslovi počeli su se obavljati i za OIF-ove. Od decembra 2010. godine poslovi depozitara u Centralnom registru obavljaju se za ukupno 13 IF-ova, 10 ZIF-ova i tri OIF-a.

Ukupna neto vrijednost imovine ovih fondova na dan 31.12.2010. godine iznosila je 317 miliona KM.

Na kraju 2010. godine, poslove utvrđivanja vrijednosti imovine fonda Centralni registar je obavljao za ukupno 10 fondova. Za ZIF-ove su vršeni mјeševni, a za OIF-ove dnevni obračuni neto vrijednosti njihove imovine. Za tri fonda vršena je kontrola i potvrđivanje obračuna dostavljenih od strane društava koja upravljuju ovim fondovima.

Na sljedećem grafikonu dat je pregled kretanja osnovnog kapitala i neto vrijednosti imovine ZIF-ova za koje je Centralni registar obavljao poslove depozitara u periodu od 2002. godine do kraja 2010. godine.

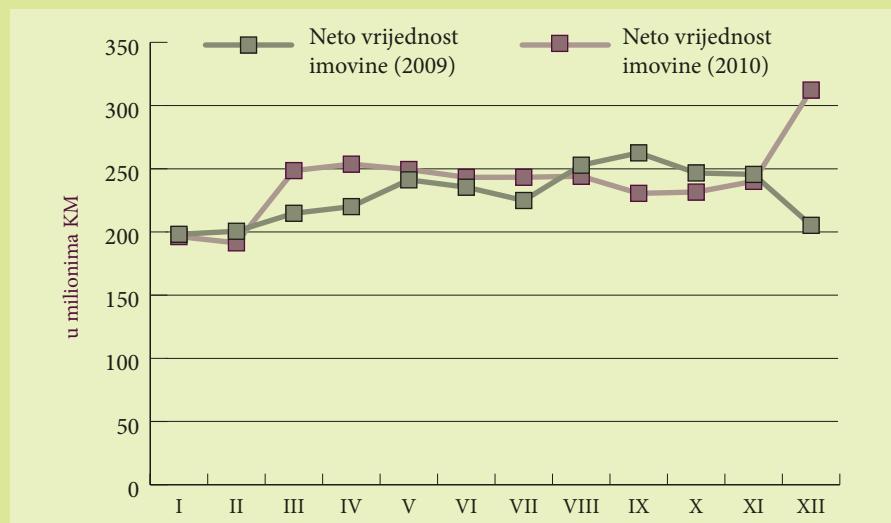

Grafikon 7. Osnovni kapital i neto vrijednost imovine ZIF-ova u periodu od 2002. do 2010. godine

Uz napomenu da je došlo do promjene broja ZIF-ova za koje su obavljani poslovi depozitara, kretanje neto vrijednosti imovine fondova u ovom periodu, u najvećem dijelu, posljedica je stanja na tržištu kapitala, kao i metodologije utvrđivanja neto vrijednosti imovine fondova koja se primjenjivala u navedenom periodu. Od obračuna za mjesec mart 2010. godine na snazi

je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda (Službeni glasnik Republike Srpske 23/10). Osnovna izmjena u metodologiji, u odnosu na onu koja se primjenjivala u prethodnom periodu, od decembra 2007. godine, jeste da se vlasničke hartije od vrijednosti iz portfelja fonda, za koje nije ispunjen propisani uslov tržišnosti, više ne vrednuju po cijeni nula, već se vrednuju tehnikama procjene koje su definisane MRS 39.

Na grafikonu koji slijedi dat je uporedni pregled kretanja utvrđenog iznosa neto vrijednosti imovine zatvorenih investicionih fondova za koje je Centralni registar obavljao poslove depozitara u 2009. i 2010. godini.

Grafikon 8. Neto vrijednost imovine ZIF-ova za koje je Centralni registar obavljao poslove depozitara u 2009. i 2010. godini

S obzirom da je u maju 2010. godine stupio je na snagu novi Pravilnik o obavljanju kastodi poslova (Službeni glasnik Republike Srpske broj 37/10), u Sektoru depozitarnih poslova je izvršeno usklajivanje poslovanja i donošenje novih Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova, na koja je Komisija dala saglasnost i koja su objavljena u Službenom glasniku u septembru 2010. godine.

Dostavljanje izvještaja za fondove

Važan segment poslovanja Sektora depozitarnih poslova jeste dostavljanje izvještaja za fondove. I u 2010. godini, u skladu sa važećim propisima, izvještaji za fondove dostavljani su društima za upravljanje IF-ovima, nadzornim odborima ZIF-ova i Komisiji za hartije od vrijednosti.

Za ZIF-ove su mjesечni izvještaji o neto sredstvima i strukturi ulaganja dostavljani i za potrebe Portala tržišta kapitala.

U 2010. godini stvoreni su uslovi da se izvještaji za fondove dostavljaju Komisiji putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI), u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara (Službeni glasnik Republike Srpske broj 75/09). U ovom periodu, izvještaji depozitara predviđeni Pravilnikom prilagođeni su za objavljivanje i na web stranici Centralnog registra, u skladu sa Uputstvom o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala (Službeni glasnik Republike Srpske broj 29/09). Navedeni izvještaji depozitara se od ove godine objavljaju na web stranici Centralnog registra.

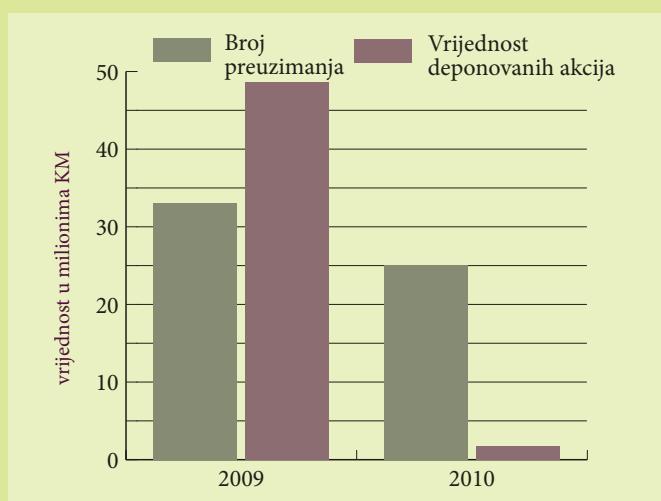
Preuzimanje akcionarskih društava

U skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 65/08 i 92/09) Centralni registar obavlja poslove u vezi sa provođenjem postupaka preuzimanja akcionarskih društava.

U periodu od 2003. godine, kada je u Centralnom registru proveden prvi postupak preuzimanja akcionarskog društva, do kraja 2010. godine završena su ukupno 332 postupka preuzimanja akcionarskih društava. Vrijednost deponovanih akcija u ovom periodu iznosila je 96,9 miliona KM, a svoje akcije deponovalo je ukupno 11.708 akcionara.

U 2010. godini završeno je ukupno 25 postupaka preuzimanja akcionarskih društava. Uкупna vrijednost deponovanih akcija, od strane 368 akcionara, iznosila je 1,76 miliona KM.

Na sljedećem grafikonu dati su uporedni podaci o broju završenih preuzimanja i vrijednosti deponovanih akcija u 2009. i 2010. godini.

Grafikon 9. Broj preuzimanja i vrijednost deponovanih akcija u 2009. i 2010. godini

S obzirom da su krajem 2009. godine stupile na snagu izmjene i dopune Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, a objavljeno je i Uputstvo o načinu ostvarivanja prava pri-nudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 112/09), to je zahtijevalo i rad na izradi novih Procedura u postupku preuzimanja akcionarskih društava koje su stupile na snagu početkom 2010. godine. Najvažnije izmjene Procedura su se odnosile na provođenje postupaka prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva.

U 2010. godini, po prvi put je došlo do realizacije prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva i završena su tri postupka prinudne prodaje akcija.

Sljedeća tabela daje pregled podataka o završenim postupcima prinudne prodaje i prinudne kupovine u 2010. godini.

Broj prinudnih prodaja/ kupovina	Broj akcionara čije su akcije premet prinudne prodaje/ kupovine	Vrijednost akcija koje su predmet prinudne prodaje/ kupovine
Prinudna prodaja	3	172
Prinudna kupovina	-	-

Tabela 13. Podaci o završenim postupcima prinudne prodaje i prinudne kupovine do 31.12.2010. godine

Aktivnosti u vezi sa prenosom akcija koje su predmet prinudne prodaje na račun ponudioca realizovane su po izvršenom prenosu novčanih sredstava na račun za posebnu namjenu koji je kod poslovne banke otvorio Centralni registar i na koji se prenose i čuvaju novčana sredstva namijenjena za plaćanje akcija koje su predmet prinudne prodaje, a u skladu sa Uputstvom o načinu ostvarivanja prava prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva. Sa računa za posebnu namjenu Centralni registar vrši isplatu akcionarima čije su akcije prinudno prodate. O izvršenom prenosu akcija koje su bile predmet prinudne prodaje, Centralni registar je vršio dostavljanje obavještenja ponudiocu, brokerskim posrednicima, Banjalučkoj berzi i emitentu, a obavještenja o prinudnoj prodaji akcija objavljaju se i na web stranici Centralnog registra.

Utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda i Fonda za restituciju

Poslovi depozitara za Akcijski fond Republike Srpske i Fond za restituciju Republike Srpske, obavljeni su i tokom 2010. godine u skladu sa Uredbom o metodologiji za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 95/06, 2/07, 7/07 i 120/08). I u 2010. godini redovno su izrađivani i dostavljeni, Nadzornom odboru Investicione-razvojne banke Republike Srpske, izvještaji o utvrđivanju vrijednosti imovine i obaveza i izračunavanju neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske. Za izradu ovih izvještaja bilo je potrebno mjesečno uskladjavati portfelje fondova sa promjenama nastalim po osnovu povećanja i smanjenja kapitala, spajanja i podjele emitenata kao i registracije novih i brisanja postojećih emitenata iz portfelja fondova.

U proteklom periodu dva puta je, na zahtjev Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, izvršeno izračunavanje neto vrijednosti imovine iz portfelja Fonda. Obračun neto vrijednosti imovine Fonda na dan 31.12.2009. godine izrađen je početkom godine za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Fonda, dok je obračun na dan 31.05.2010. godine sačinjen radi procjene vrijednosti osnivačkog uloga Fonda u Penzijski rezervni fond Republike Srpske. Navedeni obračuni izrađeni su prema istoj metodologiji kao i za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske i podrazumijevali su uzimanje u obzir svih promjena nastalih kod emitenata iz portfelja Fonda, a koje su uticale na strukturu i vrijednost imovine iz portfelja Fonda od momenta posljednjeg obračuna.

*Informacione
tehnologije*

Centralni registar hartija od vrijednosti u svom radu koristi CSD sistem kreiran od strane KDD-a. Pored tog sistema kreirani su i sopstveni aplikativni softveri.

Informacioni sistem je dizajniran tako da omogućava pristup članovima do pojedinih modula u skladu sa njihovim potrebama i ovlašćenjima. Vizu ostvaruju putem VPN mreže koja obezbeđuje brzu i sigurnu razmjenu podataka preko kriptovanih veza. Autorizacija korisnika obezbeđuje zaštitu od neovlašćenog pristupa. Članovi registra imaju pristup samo onim podacima koji se odnose na njihove klijente i poslove obavljene u skladu sa njihovim ovlašćenjima. Dodatnu sigurnost i zaštitu mreže od neovlašćenog pristupa obezbeđuje hardverski firewall. Antivirusna zaštita je obezbijedena upotrebom Kaspersky antivirusnog programa.

Korišćenje FTP servera omogućava bržu razmjenu podataka, kao i povećanu sigurnost i bezbjednost podataka koji se razmjenjuju. Prilikom pristupa FTP serveru vrši se autentifikacija preko korisničkog imena i lozinke.

Razvoj finansijskog tržišta diktira stalno praćenje i reagovanje na nove zahtjeve. Svjesni smo da uspjeh našeg poslovanja zavisi o zadovoljstvu naših članova i klijenata. Zbog toga kontinuirano radimo na praćenju trendova, usavršavanju postojećih i kreiranju novih proizvoda i usluga za svoje članove i klijente nastojeći u potpunosti razumjeti sadašnje i buduće potrebe kao i ispuniti njihove zahtjeve. To je praćeno i nabavkom savremenije računarske i telekomunikacione opreme. U skladu sa potrebama, prilagođen je i način razmjene podataka sa drugim institucijama. Poboljšana je i usluga pristupa internetu.

Podaci i informacije u elektronskom obliku postale su najvjernijina imovina u modernom poslovanju te njihovo ugrožavanje predstavlja direktni uticaj na poslovanje preduzeća. Sigurnost tih podataka od neprocjenjive je važnosti i neophodno je izbjegći gubitak podataka uslijed bilo kakve havarije ili nepogode. Zbog toga se u Centralnom registru hartija od vrijednosti vodi računa o kontinuiranom backup-u podataka kao i backup-u softverskih aplikacija čime se obezbeđuje kontinuitet poslovanja institucije.

Tokom protekle godine, da bi se obezbijedila realizacija zahtjeva i ciljeva, izvršeno je i niz optimizacija softverskih rješenja, izrada novih modula u softveru, implementacija novih softverskih rješenja uvođenje novih usluga a sprovedena je i planirana nabavka nove opreme i upgrade software-a na uređajima čime je postignuto povećanje pouzdanosti i brzine rada.

Implementiran je modul za generisanje pojedinačnih izvoda u pdf formatu i slanje tih izvoda preko elektronske pošte u sklopu softvera za mjesecnu štampu. Izvršena je priprema i izrada softvera za utvrđivanje vrijednosti ulaganja OIF-a. Izvršena je priprema i izrada aplikacije koja će omogućiti uvid u tok preuzimanja. Izvršene su optimizacije i dorade u softveru za računovodstvo kao i u softveru za obračun i poravnanje.

*Finansijski godišnji
izvještaj za 2010. godinu*

Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2010. godine

Opis	2009. (BAM)	2010. (BAM)
Poslovni prihodi	2.280.690	2.400.767
Poslovni rashodi	1.966.647	1.903.574
Finansijski prihodi	159.762	96.698
Finansijski rashodi	0	22
Ostali prihodi	323.530	287.177
Ostali rashodi	463.540	533.278
Ukupni prihodi	2.763.982	2.784.642
Ukupni rashodi	2.430.187	2.436.874
NETO DOBITAK	276.790	272.921

Tabela 14. Bilans uspjeha (1 EUR = 1,955830 BAM)

Bilans stanja na dan 31.12.2010. godine

Opis	2009. (BAM)	2010. (BAM)
AKTIVA		
Stalna imovina	255.528	4.138.763
Tekuća imovina	4.601.494	2.984.376
UKUPNA AKTIVA	4.857.022	7.123.139
PASIVA		
Kapital	2.964.304	3.237.225
Dugoročna rezervisanja	792.103	866.083
Obaveze	1.100.615	3.019.831
UKUPNA PASIVA	4.857.022	7.123.139

Tabela 15. Bilans stanja (1 EUR = 1,955830 BAM)

Reviziju finansijskog izvještaja za 2010. godinu izvršila je revizorska kuća, izabrana od strane skupštine akcionara Centralnog registra.

VralAudit d.o.o. Petra Preradovića 21, 78000 Banja Luka, BiH
tel/fax: +387 51 348 480, 348 490, e-mail: vral@inecco.net
KM 552002-00015352-81, JIB 4402109460007, Mat. broj. 1982893
Br. reg. Ul. 1-14612-00 Osnovni sud Banja Luka

Izvještaj nezavisnog revizora

*Vlasnicima i Upravnom odboru
„Centralnog registra hartija od vrijednosti“ a.d. Banja Luka*

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja „Centralni registar hartija od vrijednosti“ a.d.. Banja Luka (u daljem tekstu: Centralni registar) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2010. godine i odgovarajući bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu), izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Centralnog registra je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost podrazumijeva stalno osmišljavanje, uspostavljanje i unapređenje internih kontrola, u cilju povećanja efikasnosti poslovanja, zaštite sredstava, sprečavanje prevara i grešaka, tačnosti i kompletnosti računovodstvenih evidencija i blagovremene pripreme pouzdanih finansijskih informacija, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i korišćenje najboljih mogućih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da, na osnovu obavljene revizije, izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtjevaju da postupamo u skladu sa etičkim principima i da reviziju planiramo i izvršimo kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajno pogrešnih informacija. Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosudivanju revizora, kao i na procjeni rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, kako bi se oblikovali najbolji mogući revizorski postupci, ali ne i za namjenu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Centralnog registra hartija od vrijednost a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2010. godine, kao i rezultate poslovanja i promjene u novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banja Luka, februar 2011. godine

Vralaudit d.o.o. Banja Luka

Miloš Marčeta,
Ovlašćeni revizor

Rukovodstvo Centralnog registra hartija od vrijednosti

Jasmina Đukić,
Direktor

Biljana Čubrilović,
Rukovodilac Sektora
obračuna i poravnanja

Divna Bosiočić,
Rukovodilac Sektora
informacionih
tehnologija

Dragica Lakić,
Rukovodilac Sektora
pravnih poslova

Nevenka Lero,
Rukovodilac Sektora
depozitarnih poslova

Slavica Verčević,
Rukovodilac Sektora
finansijsko
računovodstvenih
poslova

Najznačajnije aktivnosti Centralnog registra u periodu 2001. – 2011. godine

U kalendarskoj godini u kojoj Vam prezentujemo Godišnji izvještaj za 2010. godinu Centralni registar obilježava 10 godina uspješnog rada i poslovanja. Smatramo za shodno da ovom značajnom datumu poklonimo stranice ovog izvještaja, kako bismo sa Vama podijelili bitne događaje našeg postojanja i prezentujemo Vam naše ciljeve, ostvarene i one kojima stremimo.

Od samoga početka trudili smo se da Centralni registar uspostavimo kao sigurnu i stabilnu instituciju koja će kontinuirano obezbjeđivati podršku tržištu kapitala Republike Srpske i ovlaštenim učesnicima tržišta kapitala.

Centralni registar, u obavljanju svih svojih aktivnosti, u potpunosti je bio posvećen održavanju i očuvanju, stabilnog i efikasnog tržišta kapitala. Ovakvim načinom poslovanja postigla se sigurnost i zaštita investitora, ali i povjerenje domaćih i stranih investitora u tržište kapitala Republike Srpske.

Osnovni prioriteti definisani u okviru Strategije razvoja Centralnog registra, usvojenoj od strane Skupštine akcionara, kojom su definisane smjernice poslovanja u prethodnom periodu, bili su :

1. Podizanje nivoa sigurnosti rada Centralnog registra
2. Investiciona politika Centralnog registra
3. Obavljanje poslovanja u skladu sa profesionalnim standardima
4. Pružanje novih usluga korisnicima
5. Obezbeđenje samoodrživosti
6. Poboljšanje materijalno-tehničkih uslova rada Centralnog registra
7. Učešće u radu međunarodnih asocijacija
8. Edukacija

Podizanje nivoa sigurnosti rada Centralnog registra podrazumijevalo je kontinuiranu inicijativu od strane Centralnog registra za izmjene regulatornog okvira i formiranje takvog miljea u kojem bi funkcionisanje Centralnog registra bilo potpuno pravno definisano, da bi se stvorila potpuna pravna sigurnost u poslovanju Centralnog registra.

Investiciona politika Centralnog registra vođena u prethodnim godinama rezultirala je iznalaženjem mogućnosti za realizaciju kupovine vlastitog poslovnog prostora, u koji smo uselili tokom januara 2011. godine.

Obavljanje poslovanja u skladu sa profesionalnim standardima podrazumijeva nastojanje da se u svakodnevnom poslovanju Centralnog registra primjenjuju međunarodni standardi i principi koji su važeći na razvijenim tržištima.

Centralni registar je institucija koja je, kadrovske i softverske osposobljena za pružanje širokog spektra usluga, kako za emitente tako za vlasnike hartija od vrijednosti i ovlaštene učesnike tržišta kapitala.

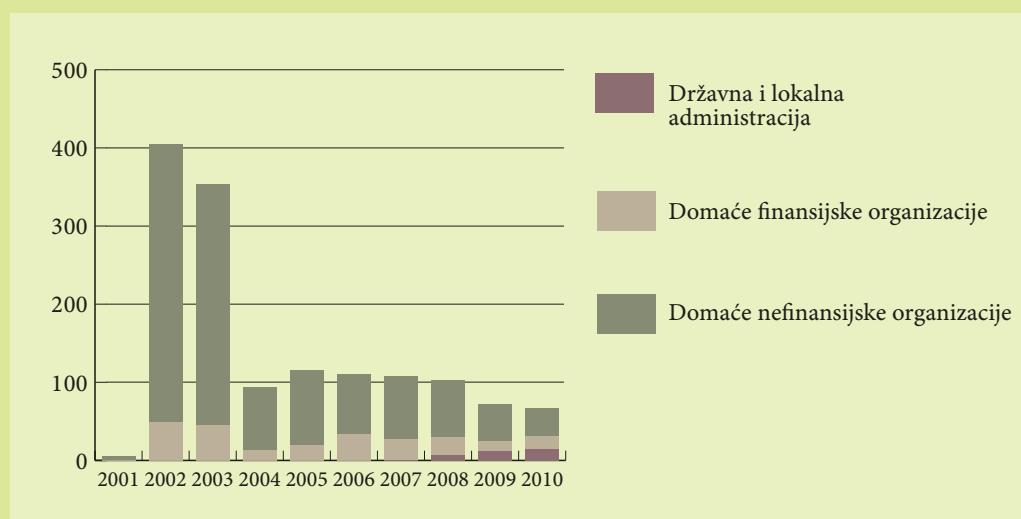
Poboljšanje materijalno-tehničkih uslova rada Centralnog registra potpuno je u funkciji vođenja kadrovske i investicione politike, jer kvalitetno obavljanje specifične djelatnosti Centralnog registra podrazumijeva stalnu brigu o kadrovskim, tehničkim i materijalnim uslovima.

U cilju međunarodne promocije Centralni registar je član ECSDA-European Central Securities Depository Association, učestvuje u radu asocijacije kontinuirano informišući sekretarijat asocijacije o radu i unapređenju poslovanja na redovnim sastancima i učešćem u radu WG -5 grupe.

Takođe smo uzeli aktivno učešće u projektu Association of Global Custodians' Depository Information-Gathering te redovno dostavljamo ažurirane podatke o vlasničkoj strukturi Centralnog registra, kapitalu, pravnoj regulativi iz oblasti tržista kapitala i reviziji finansijskih izvještaja.

Od strane rejting agencije i savjetodavne kompanije THOMAS MURRAY dodijeljen je rejting Centralnom registru u nivou BBB-Acceptable risk.

Učestvivali smo u edukaciji šireg kruga učesnika tržista kroz aktivnosti kojima se organizovano i sistematski šire znanja o tržištu kapitala kroz učešća u radio i televizijskim emisijama, pisanjem članaka za stručne i dnevne novine, učešćem na seminarima i predavanjima, štampom i distribucijom edukativnih brošura i plakata, kao i u direktnom kontaktu sa klijentima.

Grafikon 10. Emisije po vrsti emitentata u periodu od 2001. do 2010. godine

2001.

U pripremnom periodu, od decembra 2000. godine do aprila 2001. godine, članovi privremenog Upravnog odbora i v.d. direktora Centralnog registra radili su na stvaranju formalno pravnih, materijalnih i tehničkih pretpostavki za početak rada Centralnog registra.

U prvoj fazi pripremljena su i usvojena podzakonska akta i procedure neophodne za rad Centralnog registra.

Tokom 2001. godine provođena je prva faza implementacije sistema Centralnog registra prema Projektnom planu implementacije sistema.

29. novembra 2001. godine registrovana je prva hartija u sistema Centralnog registra emitenta Dubičanka a.d. (DUBI-R-A).

2002.

Početkom 2002. godine usvojena su i objavljena akta kojima se regulišu poslovi obračuna i poravnjanja, a koji se mogu navesti kao najznačajniji u toj godini jer su pratili proces priprema za početak organizovanog trgovanja hartijama od vrijednosti.

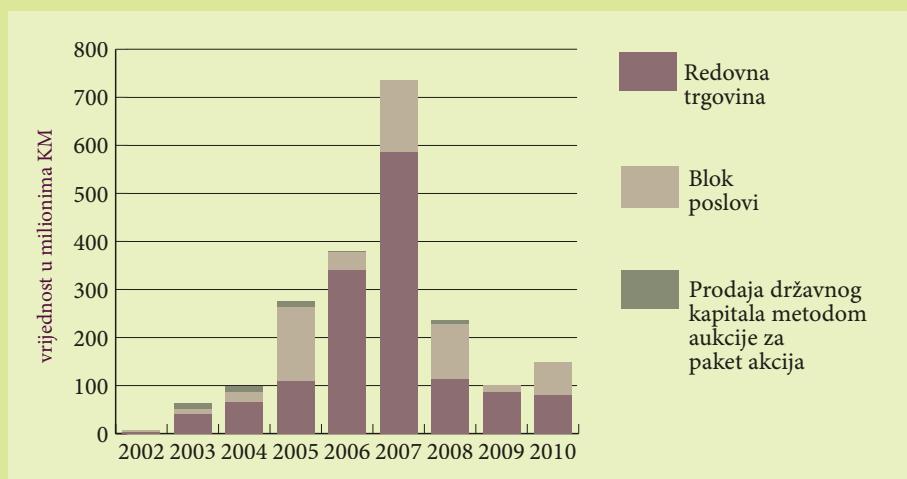
U martu 2002. godine Centralni registar je primio prve članove (berzanske posrednike) u članstvo sistema obračuna i poravnjanja.

17.03.2002. godine Centralni registar je prvi put izvršio poravnanje transakcija zaključenih na organizovanom tržištu.

Tokom 2002. godine provođena je druga faza implementacije sistema Centralnog registra.

Centralni registar je 05.06.2002. godine primljen u članstvo Central and Eastern European Central Securities Depositories and Clearing Houses Association /CEECSDA. Ovo učlanjenje u asocijaciju registara i klirinških kuća značilo je međunarodno priznanje i verifikaciju postojanja institucije ove vrste u Republici Srbkoj.

U drugoj polovini 2002. godine otpočele su aktivnosti čiji je osnovni cilj bio uspostavljanje funkcije depozitara za privatizacione investicione fondove.

Grafikon 11. Vrijednost transakcija za koje je izvršeno poravnanje u periodu od 2002. do 2010. godine

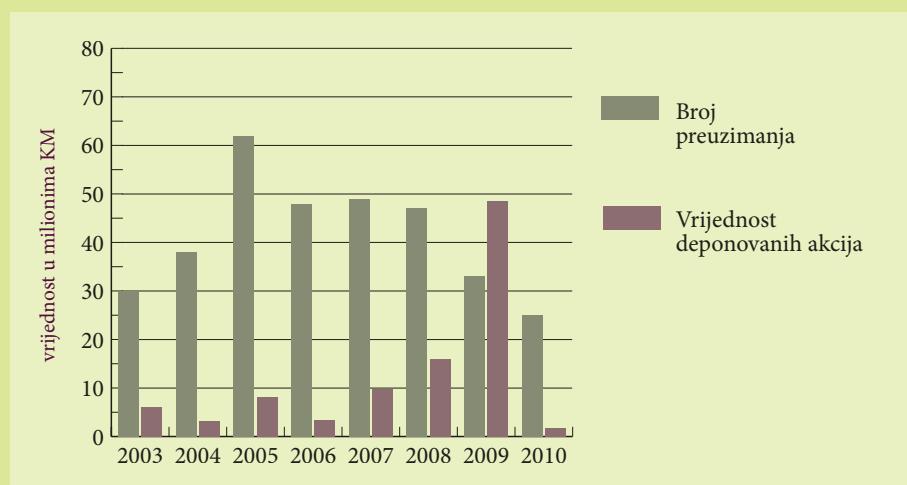
2003.

U aprilu 2003. godine Centralni registar je preseljen u nove poslovne prostorije, koje su dodijeljene na privremeno korištenje od strane Ministarstva finansija

Prva polovina 2003. godine posvećena je aktivnostima na uspostavljanju funkcije depozitara privatizacionih investicionih fondova: definisanje procedura, izrada softvera za obračun neto vrijednosti imovine fondova u skladu sa važećim propisima iz ove oblasti i zaključenje ugovora o obavljanju poslova depozitara svih 13 privatizacionih investicionih fondova registrovanih u Republici Srpskoj.

Od 2003. godine, od početka primjene Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, u Centralnom registru se izvršavaju aktivnosti u vezi sa deponovanjem akcija u postupcima preuzimanja akcionarskih društava.

U 2003. godini Centralni registar je konačno uspostavljen kao institucija, uvezan proceduralno i tehnički sa ostalim institucijama tržišta kapitala i u mogućnosti je da pruži cijelu paletu usluga emitentima, vlasnicima hartija od vrijednosti i ovlaštenim učesnicima.

Grafikon 12. Preuzimanja AD od 2002. do 2010. godine

2004.

13.02.2004. godine Centralni registar je od Komisije za hartije od vrijednosti dobio dozvolu za obavljanje poslova depozitara privatizacionih investicionih fondova.

U periodu mart/april 2004. godine su štampana obavještenja vlasnicima akcija privatizacionih investicionih fondova, ukupno je odštampano i distribuirano 826.565 obavještenja.

U maju 2004. godine registrirana je prva obveznica i doneseno Uputstvo za obračun pripadajuće kamate iz obveznica i vrijednosti posla za obračun i poravnanje pri trgovanju na berzi.

Od 15.06.2004. godine, u sistemu Centralnog registra evidentiranje i poravnjanje transakcija vrši se automatski na osnovu elektronski dostavljenog izvještaja o trgovanju.

22.11.2004. godine Centralni registar i Komisija za hartije od vrijednosti Brčko Distrikta BiH zaključili su ugovor o registraciji hartija od vrijednosti i vođenju računa emitentata čije je sjedište u Brčko Distriktu BiH.

2005.

U februaru 2005. godine stupio je na snagu novi Pravilnik o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti, a s tim u vezi i nove Procedure rada.

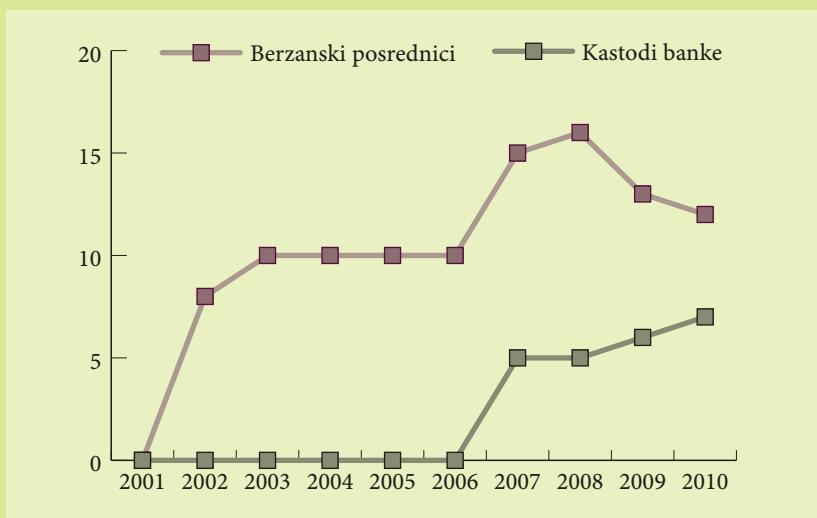
Članovima Centralnog registra je od 17.03.2005. godine omogućeno da pristupe direktno sistemu Centralnog registra putem VPN pristupne mreže.

17.03.2005. godine registrovana prva hartija emitenta iz Brčko Distrikta BiH.

Od jula 2005. godine uspostavljen je FTP server, čije je uvođenje omogućilo da se razmjena fajlova vrši kroz VPN mrežu čime je povećana sigurnost i bezbjednost podataka koji se razmjenjuju i dostavljaju članovima a istovremeno je i ubrzana razmjena podataka i izbjegnuti su zastoji koji se mogu javiti kod korištenja različitih internet provajdera.

22.09.2005. godine rejting agencija i savjetodavna kompanija THOMAS MURRAY je po svojim kriterijima dodijelila rejting Centralnom registru. Rejting od strane vodeće međunarodne rejting agencije znači međunarodno priznanje i verifikaciju postojanja institucije ove vrste u Republici Srpskoj/Bosni i Hercegovini ali i cjelokupno uspostavljenog tržišta kapitala.

02.12.-03.12.2005. godine održana je vanredna Godišnja skupština CEECSDA, na kojoj je donesena odluka da do kraja 2005. godine CEECSDA zvanično prestane sa radom, i da svi članovi postanu članovi ECSDA – Evropske asocijacije centralnih depozitara hartija od vrijednosti.

Grafikon 13. Broj članova Centralnog registra hartija od vrijednosti u periodu od 2001. do 2010. godine

2006.

Od januara 2006. godine Centralni registar primjenjuje odredbe Zakona o porezu na dodatu vrijednost na dio usluga koje pruža Centralni registar.

17.01.2006. godine na web stranici Centralnog registra prvi put je objavljen spisak deset najvećih akcionara po emitentima.

U januaru 2006. godine u Varšavi je održana vanredna skupština ECSDA na kojoj su Centralni registar i sve članice CEECSDA postali članovi ECSDA.

Tokom marta 2006. godine vršena je izrada i testiranje fajlova za Portal tržišta kapitala. Centralni registar je jedan od potpisnika Memoranduma za uspostavljanje informacionog portala tržišta kapitala, u skladu sa tim tokom 2006. godine bili smo angažovani na izradi i prilagođavanju izvještaja putem kojih će se dostavljati podaci za Portal tržišta kapitala Republike Srpske.

U junu 2006. godine je nastavljena privatizacija Centralnog registra.

06.10.2006. stupio je na snagu novi Pravilnik o obračunu, poravnjanju i prenosu hartija od vrijednosti, kojim su riješena pitanja raspoređivanja transakcija, pozajmljivanja hartija od vrijednosti za potrebe obračun i poravnjanja kao i kupovina i prodaja hartija od vrijednosti od strane Centralnog registra

Upravni odbor Centralnog registra je u oktobru 2006. godine donio Uputstvo za uplatu i upotrebu garantnog fonda kojim je izmjenjena formula za obračun osnovne uplate u garantni fond i nivo solidarne odgovornosti članova je ograničen do visine osnovne uplate u garantni fond

U decembru 2006. godine imali smo prvo pozajmljivanje hartija od vrijednosti za potrebe obračuna i poravnjanja poslova zaljučenih na berzi.

Uredbom o metodologiji za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske predviđeno je da poslove depozitara za ova dva fonda vrši Centralni registar. Krajem 2006. godine počele su aktivnosti na izradi softvera za obračun neto vrijednosti ovih fondova.

2007.

U januaru 2007. godine Upravni odbor je donio Uputstvo o kastodi poslovima koji se izvršavaju u sistemu Centralnog registra.

U februaru 2007. godine prve kastodi banke primljene su u članstvo sistema obračuna, poravnjanja i prenosa hartija od vrijednosti.

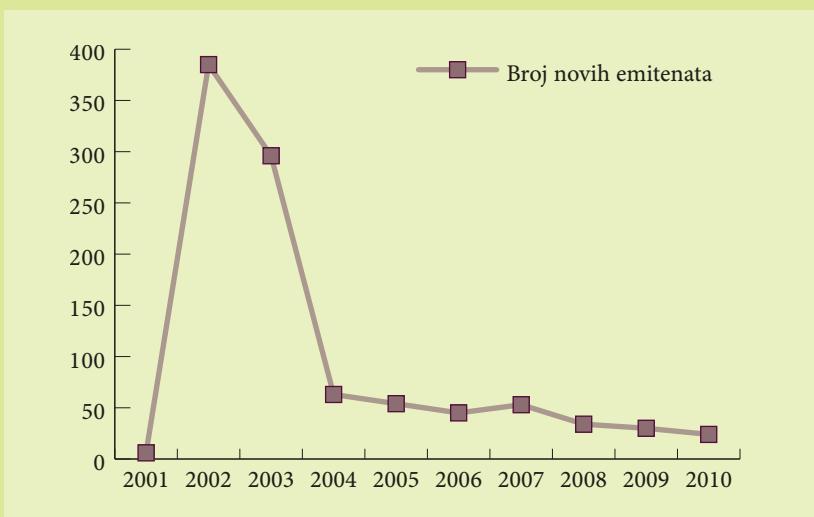
Od 15.02.2007. godine Centralni registar pruža vlasnicima hartija od vrijednosti novu uslugu "Moj portfelj" kojom je vlasnicima omogućeno da elektronskim putem provjere stanje hartija od vrijednosti na svojim računima u Centralnom registru.

28.02.2007. godine, u skladu sa zahtjevom Investiciono-razvojne banke Republike Srpske, izvršeno utvrđivanje vrijednosti osnovnog kapitala Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske.

U aprilu 2007. godine dobijena je saglasnost od strane Komisije za hartije od vrijednosti RS i Komisije za vrijednosne papire FBiH da Centralni registar hartija od vrijednost, Banja Luka i Registrar vrijednosnih papira FBiH uspostave i zajednički koordiniraju rad "Komiteta za dodjelu ISIN brojeva" čime se potvrdilo da neće postojati druga organizacija koja je ovlaštena za dodjeljivanje ISIN brojeva a u skladu sa ISO 6166 standardom.

04.05.2007. godine Centralnom registru je, od strane Komisije za hartije od vrijednosti, data dozvola za obavljanje poslova depozitara za investicione fondove.

19.05.2007. godine izvršena je konverzija sistema sa verzije 2.1 na verziju 3.0. što je ujedno bila najobuhvatnija i najsloženija aktivnost u IT segmentu poslovanja Centralnog registra u 2007. godini.

Grafikon 14. Broj novih emitentata u periodu od 2001. do 2010. godine

Od jula 2007. godine u Centralnom registru se obavljaju poslovi utvrđivanja neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske.

Centralni registar je, u julu 2007. godine, potpisao dokument "Evropski kodeks ponašanja"(Code of Conduct) u cilju dalje integracije u evropsko tržište i provođenju međunarodnih principa i standarda koji se primjenjuju na tržištima kapitala. Evropski kodeks ponašanja je zajedničkim naporima razvijen od strane zemalja potpisnica Evropskog udruženje centralnih registara (ECSDA), Evropskog udruženja klirinških kuća (EACH) i Federacije evropskih berzi (FESE). Sve članice naprijed navedenih udruženja dijele zajedničku namjeru da postignu veću efikasnost kao i dalju integraciju Evropskog tržišta kapitala.

U decembru 2007. godine donesena su Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova.

2008.

U februaru 2008. godine potpisani su novi ugovori o obavljanju poslova depozitara za ukupno 14 zatvorenih investicionih fondova.

Od marta 2008. godine, obračun se vrši i za novoregistrovani zatvoreni investicioni fond ZIF Unioinvest fond a.d. Bijeljina.

24.03.2008. godine Centralni registar je izvršio prve poslove obračuna i poravnjanja za trgovinu kuponskim obveznicama.

30.06.2008. nova verzija web stranice Centralnog registra je puštena na korištenje.

Od jula 2008. godine podaci o preuzimanjima u toku, kao i o završenim preuzimanjima akcionarskih društava su dostupni na internet stranici Centralnog registra, a u skladu sa odredbama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava.

28.08.2008. godine potpisana je prvi ugovor za poslove obračuna glavnice i kamate. Ugovor o obavljanju poslova platnog agenta za obveznice Republike Srpske za izmirenje obaveza po osnovu verifikovanih računa stare devizne štednje potpisana je sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Izvršeno utvrđivanje osnivačkog uloga u Penzijski rezervni fond Republike Srpske na dan 31.08.2008. godine.

02.12.2008. godine potpisana je ugovor o dodjeli ISN koda sa WM Datenservice“ Herausgebergemeinschaft- WERTPAPIERMITTEILUNGEN Keppler, Lehman GmbH & Co. KG.

2009.

Centralni registar je 24.02.2009. godine dodijelio međunarodno priznat ISIN kod, koji je usaglašen sa zamjenskom agencijom, svim hartijama od vrijednosti koje su registrovane, a pri čemu su usklađeni i CFI kodovi sa međunarodnim standardom CFI 10962:2001.

U prvom kvartalu 2009. godine radilo se na tome da se omogući provođenje odredbi Pravilnika o izvještavanju i objavljivanju informacija o poslovanju sa hartijama od vrijednosti (Službeni glasnik RS br. 123/08 od 26.12.2008. godine), da bi se realizovao novi način izvještavanja i komuniciranja sa Komisijom za hartije od vrijednosti RS putem EPI sistema.

U martu 2009. godine Centralni registar je sa Centralnom bankom BiH, Glavnom bankom Republike Srpske potpisao Protokol o načinu obavljanja depozitarnih poslova od strane Centralne banke za Centralni registar.

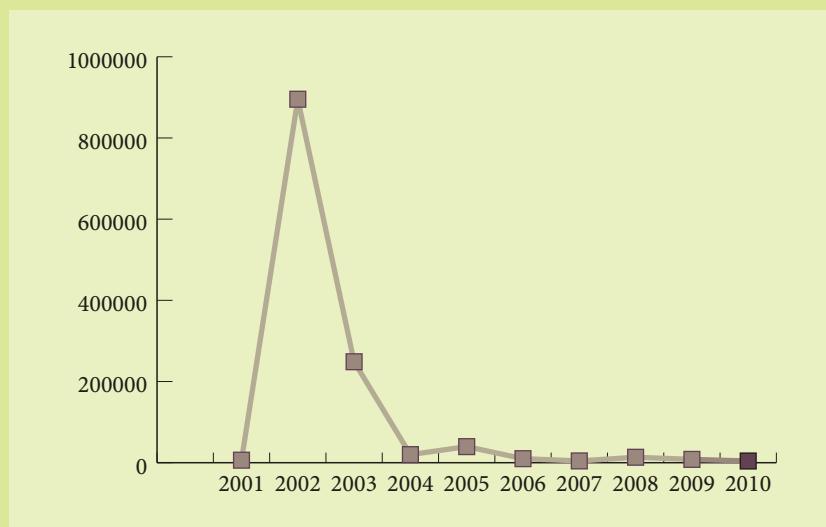
Od 01. maja 2009. godine stupila je na snagu nova Odluka o visini naknade koja se plaća za usluge Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka.

Po objavljinju Pravilnika o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara (Službeni glasnik Republike Srpske broj 75/09 od 17.08.2009.), koji je donesen od strane Komisije za hartije od vrijednosti, uslijedile su aktivnosti na prilagođavanju novom načinu izvještavanja Komisije od strane depozitara.

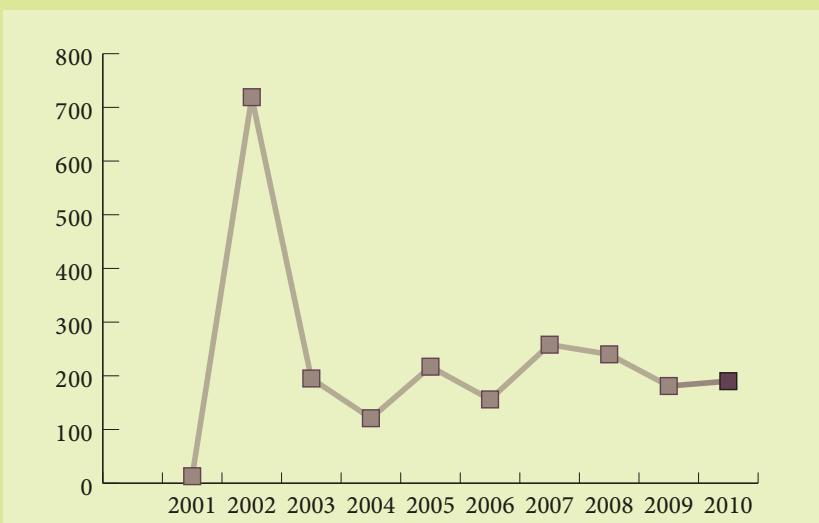
Upravni odbor Centralnog registra je u novembru 2009. godine usvojio Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti kojim je omogućeno članovima da plaćanje neto dugovanja vrše na dan prenosa hartija od vrijednosti i isplate neto potraživanja.

2010.

21.01.2010. godine Upravni odbor Centralnog registra je usvojio Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva za uplatu i upotrebu garantnog fonda, kojim je 10.000,00 KM propisano kao minimalan iznos osnovne uplate u garantni fond po članu.

Grafikon 15. Broj novih vlasničkih računa za fizička lica u periodu od 2001. do 2010. godine

Grafikon 16. Broj novih vlasničkih računa za pravna lica u periodu od 2001. do 2010. godine

Početkom 2010. godine stupile su na snagu nove Procedure rada u postupku preuzimanja akcionarskog društva, a najvažnije izmijene Procedura su se odnosile na provođenje postupaka prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva. U 2010. godini, po prvi put je došlo do realizacije prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva.

13.03.2010. godine stupio na snagu Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti kojim je omogućeno članovima da plaćanje neto dugovanja vrše na dan prenosa hartija od vrijednosti i isplate neto potraživanja (T+3).

Tokom aprila 2010. godine za potrebe pružanja usluge emitentima koji vrše isplatu dividende razvijen je softver za obraču iznosa dividende po akcionaru i izradu svih potrebnih izvještaja.

Maj 2010. godine - stupio je na snagu novi Pravilnik o obavljanju kastodi poslova, čime je prestao da važi Pravilnik o obavljanju poslova depozitara investicionih fondova. S tim u vezi, započete su aktivnosti na usklađivanju poslovanja i donošenju novih pravila poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru.

25. maja 2010. godine stupila je na snagu Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade koja se plaća za usluge Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka. Na zahtjev Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, radi procjene vrijednosti osnivačkog uloga Fonda u Penzijski rezervni fond Republike Srpske, izvršeno je izračunavanje neto vrijednosti imovine iz portfelja Fonda na dan 31.05.2010. godine.

Od juna 2010. godine omogućeno je dostavljanje izvoda o stanju na računu putem elektronske pošte.

U septembru 2010. godine objavljena su nova Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova u Centralnom registru.

U novembru 2010. godine ispunili smo tehničke uslove za elektronsko bankarstvo sa Centralnom bankom BiH.

U 2010. godini stvoreni su uslovi da se izvještaji za investicione fondove dostavljaju Komisiji putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI). Od ove godine, izvještaji depozitara predviđeni Pravilnikom, se objavljaju na web stranici Centralnog registra.

CENTRALNI REGISTAR
HARTIJA OD VRIJEDNOSTI AD
Banja Luka

Bosna i Hercegovina • Republika Srpska
78000 Banja Luka • Sime Šolaje 1
tel: +387 51 348 710 • fax: 348 718
www.chrvrs.org